

Kultur åt alla

Under våren 1976 kom handikapputredningens betänkande "*Kultur åt alla*" med förslag till väsentliga förbättringar för döva, dövblinda och synskadade. Sveriges Dövas Riksförbund, De Blindas Förening (idag Synskadades Riksförbund) och Föreningen Sveriges Dövblinda (idag Förbundet Sveriges Dövblinda) anordnade en gemensam demonstration i centrala Stockholm den 25 augusti 1976.

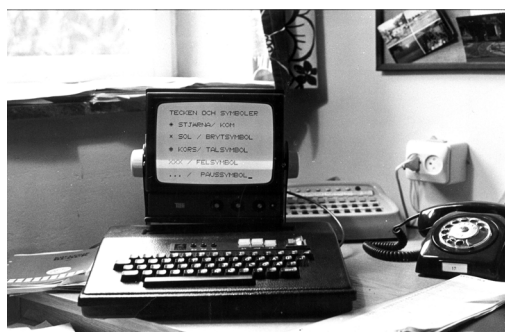
Nästan 2500 personer från hela Sverige deltog i demonstrationen. Demonstranterna gick från Humlegården till Kungsträdgården och de krävde att förslagen i utredningen skulle genomföras. Demonstrationen fick stor uppmärksamhet och fler än 100 tidningar skrev om den.

På dövas plakat och flygblad framfördes krav på fem T: teckenspråk i hem och skola, text i TV, fler tolkar, telefon för döva och en fast teckenspråkig teater. Som resultat av Kultur åt alla och demonstrationen blev flera framgångar, bland annat telefoner för döva och teater för döva.

Redan 1967 krävde SDR skrivtelefoner till döva i förbundets första handlingsprogram. Efter Kultur åt alla betonades kravet igen och från 1 juli 1979 fick döva texttelefoner som ett fritt hjälpmedel. Svarta Maja var en av de första etablerade texttelefonerna. Nu kunde döva äntligen ringa till varandra men det var inte möjligt att ringa till någon som saknade texttelefon. 1982 påbörjade förmedlingscentralen för texttelefon (FÖC) sin verksamhet. Från 1992 erbjöds även anhöriga till döva egna texttelefoner.

SDR var även tidigt involverad i utvecklingen av bildtelefoni i Sverige, för att döva skulle ha möjlighet att använda vårt första språk – svenskt teckenspråk – under telefonsamtal. I bilden syns Stig Kjellberg i ett bildtelefonsamtal 1991. Både bildtelefonen och förmedlingstjänsten för samtal mellan bild- och taltelefoner utvecklades och etablerades under 90-talet. Bildtelefoner och videosamtal är något som numera används till vardags av många döva, även i våra mobiltelefoner. Förmedlingstjänsterna ansvaras idag av Post- och Telestyrelsen. I förbundets pågående arbete bevakas dövas möjligheter till delaktighet i samhället genom teknisk tillgänglighet och förmedlingstjänsternas verksamhet.

I samarbete mellan SDR och ABF hölls en kurs i visuell teater i maj 1969 på Carlborgsons gård i Leksand. Den blev startpunkten på flera populära teaterkurser och dövas intresse för teater ökade. En teatergrupp bildades som fick namnet Tyst Teater 1970 och blev en professionell teatergrupp inom Riksteatern 1977.

1997 fick Tyst Teater SDR:s andra Guldtecken för sin mångåriga kulturella och konstnärliga insats inom dövområdet. 2020 ändrades namnet från Riksteaterns Tyst Teater till Riksteatern Crea. Idag sker fortfarande ett nära samarbete mellan SDR och Riksteatern Crea kring bland annat kulturpolitik.

Det här materialet är framtaget inför Sveriges Dövas Riksförbunds, SDR:s, 100-årsjubileum och ingår i en serie av historiska händelser och milstolpar som haft en stor betydelse för SDR och dövrörelsen.

Bildkällor: SDR, Sveriges Dövas Ungdomsförbund och Västansviks folkhögskola. Mer information: www.sdr.org